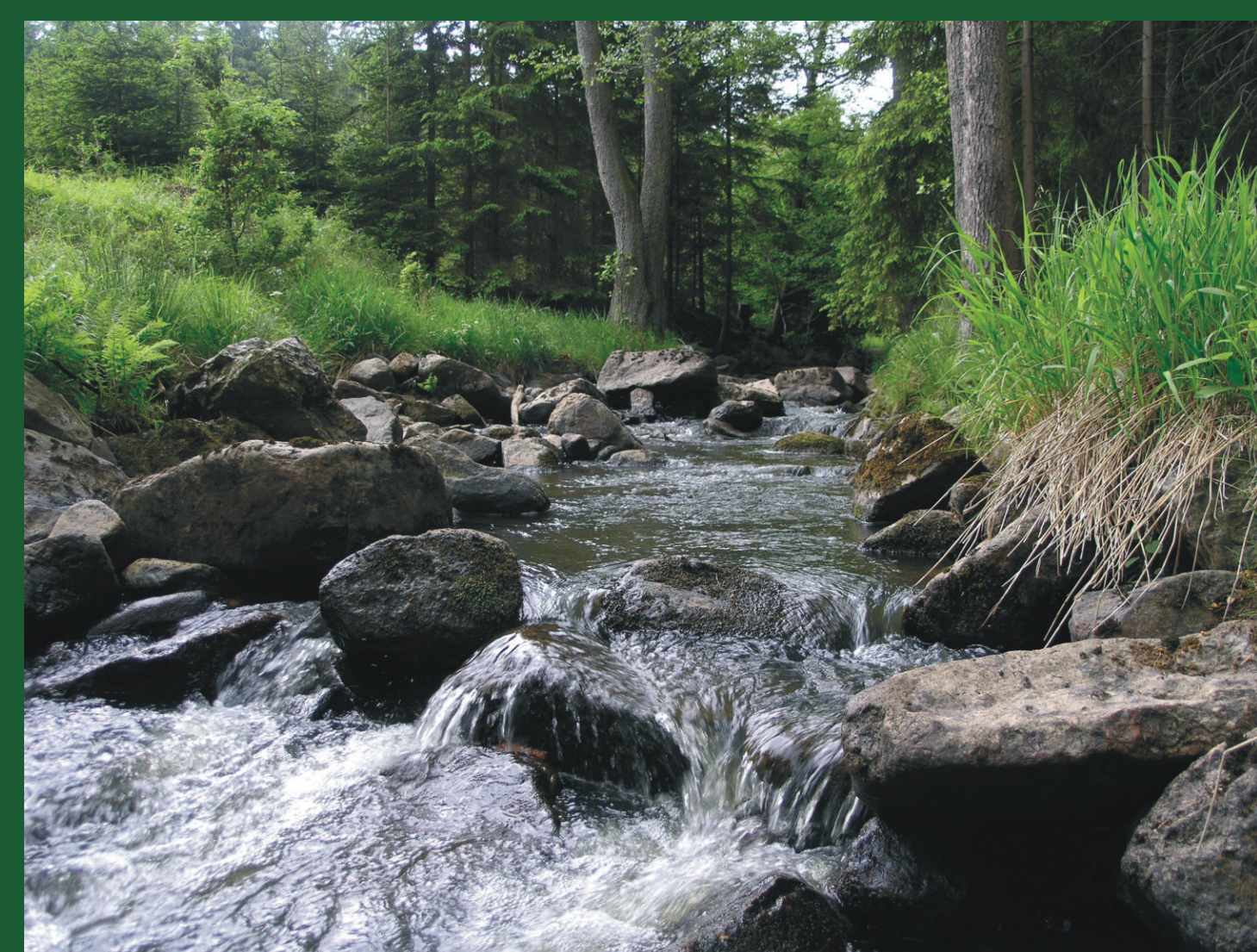
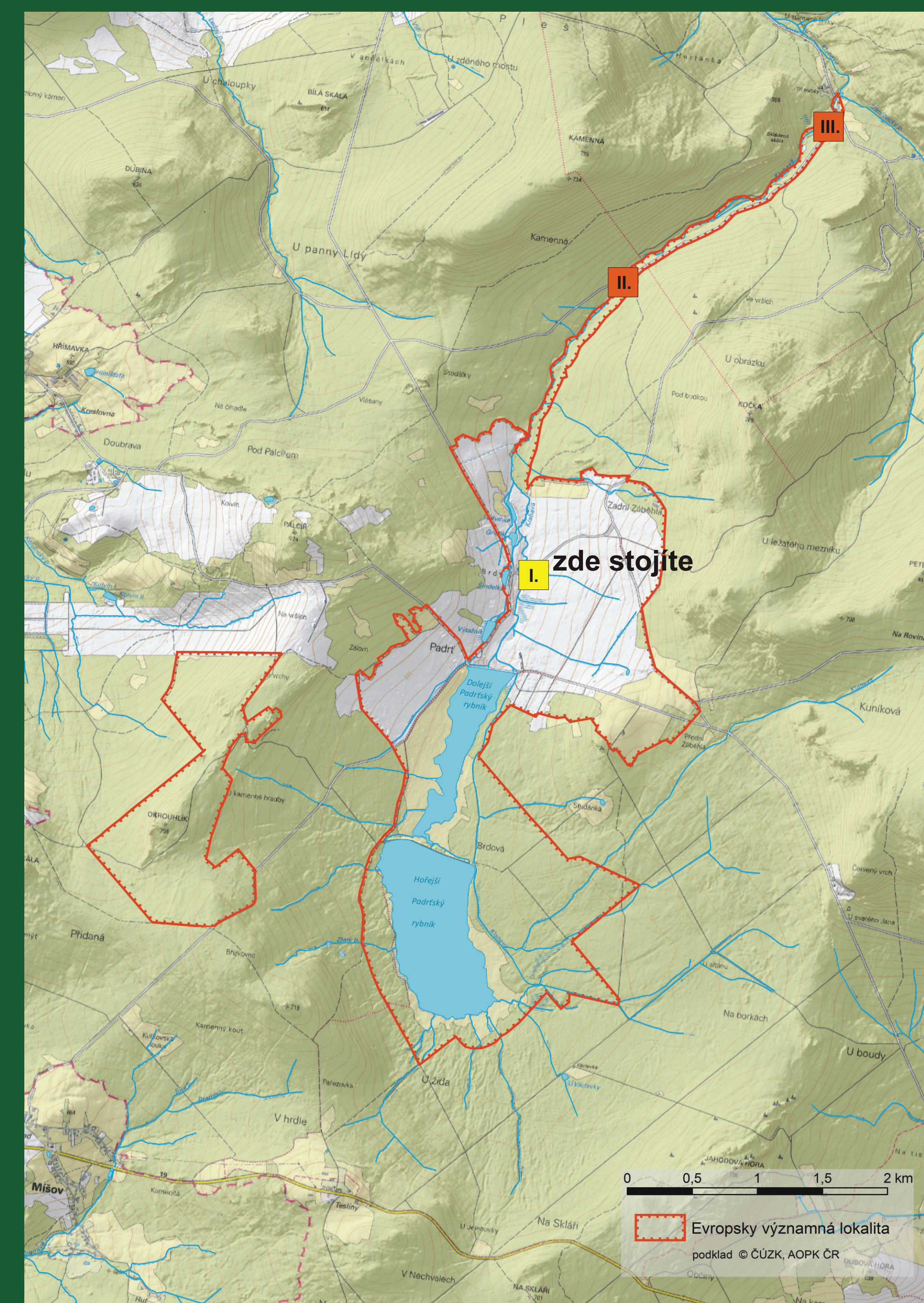

RAČÍ STEZKA - PADRŤSKÝ POTOK (EVROPSKY VÝZNAMNÁ LOKALITA PADRŤSKO) I.

Předmět ochrany: rak kamenáč (*Austropotamobius torrentium*)

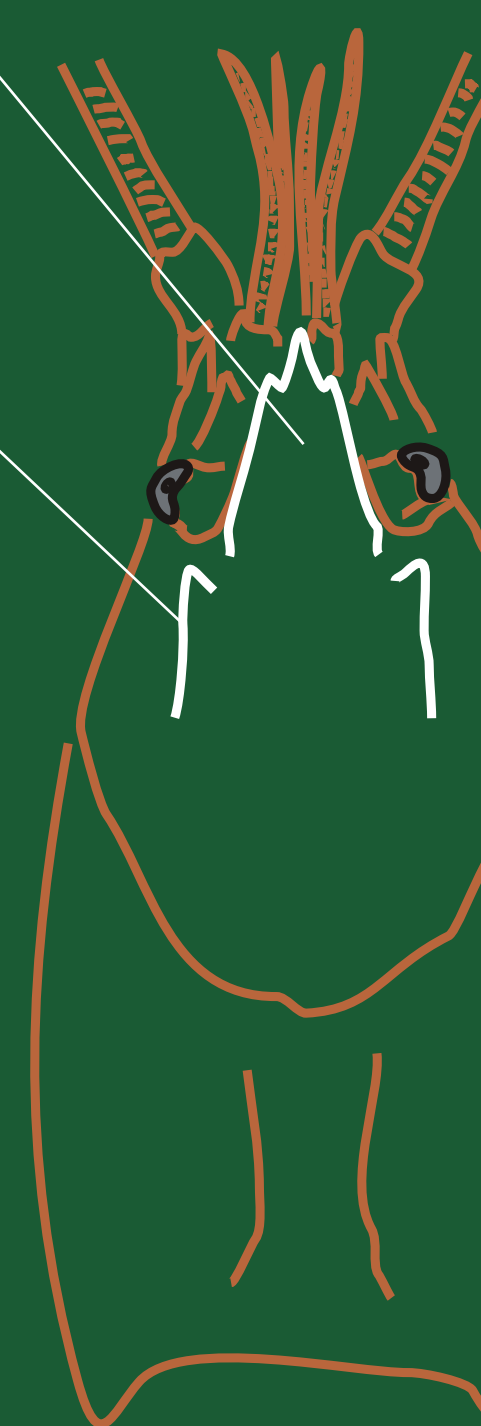

Padrťský potok má často až bystrinný charakter s kamenitým až balvanitým dnem (viz foto). V oblasti pod Dolejším Padrťským rybníkem ale v rozsáhlém bezlesí naopak výrazně meandruje a je zde mnohem "klidnější". Kromě raka kamenáče se zde můžeme setkat i s dalšími významnými druhy živočichů vázanými na vodní prostředí, jako je např. rak říční (obývající klidnější partie v meandrujících pasážích toku), rak bahenní (pod Dolejším Padrťským rybníkem), ledňáček říční nebo vydra říční. Ta zde potlačila invazi norka amerického a zřejmě tak zachránila celý místní ekosystém před totální zkázou. Významným rybím obyvatelům Padrťského potoka je vranka obecná (viz foto).

Krátké hladké rostrum

1 postorbitální lišta

Pohyblivá část klepeta

3 výrazné hrboly

Nepohyblivá část klepeta

Zejména samci raka kamenáče mají mohutná klepeta, v dospělosti s výrazně prohnutým nepohyblivým "prstem".

Od ostatních čtyř druhů raků, které se u nás v současnosti vyskytují, poznáme raka kamenáče podle světle zbarvené spodní strany těla a klepet (chybí zde červené zbarvení) a jedné tzv. postorbitální lišty. Od invazního raka pruhovaného, se kterým se v mnoha znacích shoduje, se liší především hladkým povrchem hlavové části krunýře (bez trnů) a nepřítomností červených příčných proužků na zadečkových člancích. Z druhů obývajících aktuálně naše území je se svými max. 10 cm délkou nejmenší.

Rak kamenáč je jedním ze dvou našich původních druhů raků (tím druhým je rak říční). Obývá u nás převážně tekoucí vody a navzdory obecně zažitému přesvědčení se s ním můžeme setkat i v tocích, kde bychom raky díky nevalné jakosti vody nehledali. Raci jsou totiž vůči některým typům znečištění odolnější, než se dříve předpokládalo. I tak stále zůstává kvalita vody jedním z významných limitů jejich rozšíření.

Velmi důležitá je pro raky podoba toků. Kromě členitosti koryta (např. hloubkové) vyžadují zejména přítomnost úkrytů jako jsou kameny, kořeny stromů zasahující do vody nebo podezlelé břehy, popřípadě alespoň takový substrát, ve kterém lze vyhrabávat stabilní nory (např. jílu). V případech, kdy se rakům v korytě „líbí“, dokáží vytvářet mimořádně početné populace s hustotami lokálně převyšujícími i 10 jedinců/m² dna.

Rak kamenáč patří dle vyhlášky MŽP 395/1992 Sb. mezi kriticky ohrožené druhy.

Padrťský potok je součástí velké evropsky významné lokality s názvem Padrťsko. Ta zahrnuje (kromě cenných lesních porostů, rašelinišť a rozsáhlých bezlesí dlouhodobě udržovaných vojenskou činností) i cca 7 km této významné vodoteče, a to až po soutok s Třítrubeckým potokem.

Ještě v roce 2000 byla populace raka kamenáče v Padrťském potoce mimořádně početná a vitální a řadila se mezi nejpočetnější v ČR. V následujících letech zde ale došlo ke ztelnému poklesu jeho početnosti. Jednou z významných příčin byl obrovský predační tlak ze strany invazních norků amerických, o dalších důvodech můžeme pouze spekulovat. Dobrou zprávou je naopak prokázané šíření raků dále po proudu pod soutok s Třítrubeckým potokem nebo zjištění jejich výskytu v jednom z drobných přítoků Hořejšího Padrťského rybníka.

